

Εχει μέλλον η Δεξιά ως ενιαία παράταξη;

Του ΜΕΛΕΤΗ ΜΕΛΕΤΟΠΟΥΛΟΥ

Η Δεξιά, με τα καλά της και τα κακά της, τελείωσε στην πραγματικότητα το 1981. Η παράταξη αυτή είχε διανύσει ολόκληρο τον εικοστό αιώνα ως το κόμμα των συντηρητικών αστών και των μικροαστών, των δημοσίων υπαλλήλων και των νοικοκυραίων της επαρχίας. Ήταν μία παράταξη πολιτικά αυταρχική, κοινωνικά πατερναλιστική, διακατεχόταν από αποστροφή προς τους νεωτερισμούς, αισθανόταν μία επιφυλακτική αλλά σταθερή προστήλωση προς την Δύση και έναν σεβασμό προς τις συντηρητικές αξίες. Βασικός ιδεολογικός άξονας της Δεξιάς μέχρι τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο ήταν ο αντιβενιζελισμός, τον οποίον διαδέχθηκε μεταπολεμικά ο αντικομμουνισμός. Πολιτικά ήταν οργανωμένη στη βάση της οικογενειοκρατίας και των πελατειακών σχέσεων, ενώ παρατηρωματικό ρόλο έπαιζαν οι στρατιωτικές διασυνδέσεις και η περιστασιακή εύνοια των Ανακτόρων. Πυρήνας της πολιτικής της επιφροής ήταν κυρίως η νότια Ελλάδα. Η τελευταία φάση της, το 1974-1981,

χαρακτηρίστηκε από τη στροφή στην αβασίλευτη κοινοβουλευτική δημοκρατία και στην ευρωπαϊκή

Ο κατακερματισμός της Δεξιάς και η αυτονόμηση της ακροδεξιάς, έχουν δημιουργήσει «μαύρη τρύπα» στο πολιτικό σκηνικό.

ενοποίηση, υπό την καθοδήγηση του Κωνσταντίνου Καραμανλή, χωρίς όμως να εκσυγχρονισθούν οι κομματικές δομές και πρακτικές και χωρίς να ανανεωθούν τα πρόσωπα. Ένα διαχρονικό πλεονέκτημα της Δεξιάς υπήρξε η αξιοσημείωτη συνοχή της. Το εκάστοτε κόμμα της Δεξιάς, από το Λαϊκό Κόμμα του Ντίνου Τσαλδάρη μέχρι την Νέα Δημοκρατία του Κωνσταντίνου Καραμανλή, σέγασε, χωρίς σοβαρά προβλήματα συνοχής και πειθαρχίας, ακροδεξιός και μετριοπαθεις κεντροαριστερούς, βασιλόφρονες και αντιμοναρχικούς, καθαρόαιμους αντιβενιζελικούς δεξιούς

και βενιζελικούς κεντρώους. Ισχυρές ηγεσίες και η προοπτική εξουσίας κρατούσαν την παράταξη αυτή ενωμένη. Η ήταν της 19ης Οκτωβρίου 1981 είχε καταλυτικό χαρακτήρα και το αποτέλεσμα ήταν ένας παρατεταμένος απογροσσαντολισμός, που οδήγησε σε αλεπάλληλες αλλαγές στρατηγικής και ηγεσίας. Τελικά το κόμμα περιήλθε στον Κ. Μητσοτάκη, έναν πολιτικό που είχε πολεμήσει λυσσαλέα την Δεξιά σε όλη του τη ζωή (Ανένδοτος κλπ.) και που μόνον δεξιός δεν θα μπορούσε να χαρακτηρισθεί. Ο Μητσοτάκης περιθωριοποίησε και ουσιαστικά απέβαλε από το κόμμα τους παραδοσιακούς πυλώνες του καραμανλισμού (Στεφανόπουλο, Ράλλη, Μπούτο κ.λπ.) και προώθησε στη θέση τους πρόσωπα με σχέση προσωπικής αφοσίωσης προς τον ίδιον. Οργάνωσε το κόμμα κατά τα πρότυπα του ΠΑΣΟΚ, προσδιδόντας κεντρική θέση στις τοπικές οργανώσεις, στη νεολαία και γενικά σε μαζικού τύπου μηχανισμούς «βάσης». Σε επίπεδο ιδεολογίας ο Μητσοτάκης προώθησε ένα αντιφατικό μείγμα νεοφιλελευθερισμού, λαϊκισμού και παλαιοκομματισμού. Ανέδειξε ένα στελεχιακό

δυναμικό καταφανώς κατώτερο από αυτό της ΕΡΕ ή της ΝΔ του Καραμανλή. Μετά το τέλος της βραχείας και αποχώρηση πραθυπουργίας Μητσοτάκη, η ΝΔ δεν ήταν πιά η γνωστή Δεξιά, αλλά κάπι που έμοιαζε πό πολύ με ένα γαλάζιο ΠΑΣΟΚ. Και η εκλογή του Κώστα Καραμανλή δεν οδήγησε στην επανεφεύρεση της Δεξιάς, αλλά στην επικύρωση των πασοκογενών χαρακτηριστικών της. Έτοι, η μακρά, αδιάκοπη, τόσο με πασοκικές όσο και με νεοδημοκρατικές κυβερνήσεις, πορεία στη χώρα στον αιστερισμό του λαϊκισμού, οδήγησε αναπόφευκτα στη χρεωκοπία. Η αποσύνθεση του πολιτικού σκηνικού που προκάλεσε το Μνημόνιο, ο κατακερματισμός σε μνημονιακά και αντινημονιακά δεξιά κόμματα, η αυτονόμηση της ακροδεξιάς, έχουν δημιουργήσει μία «μαύρη τρύπα» στο πολιτικό σκηνικό και θα οδηγήσουν αναπόφευκτα σε ανασυγκρότηση του χώρου της Κεντροδεξιάς. Η πολιτική σταθερότητα και η δημοκρατική αρχή της εναλλαγής των κομμάτων στην εξουσία χρειάζονται μία ενιαία και ισχυρή κεντροδεξιά, ασφαλώς με άλλες προϋποθέσεις και με εντελώς άλλα πρόσωπα.